

'Ayağımdaki Diken' ile küreselleşmeye kafa tutmak

Songül
HATISARU

Yansımalar

songul.hatisaru@milliyet.com.tr

Akademisyen ve sanatçı Hüsamettin Koçan'ın, hayatından izler taşıyan ve göçü konu alan 'Ayağımdaki Diken' adlı 44. kişisel sergi açılışı için Baksı'ya gittik. Yeni adı Bayraktar olan, Bayburt'a 45 km mesafede, Çoruh Nehri'nin kıyısındaki köy, 140 haneli. Baksılılar için müzenin anlamı büyük. Köyün gençleriyle sohbetimizde tanıştığım bir kız çocuğu, "Babam müzeye gidip geldikçe çok değişti, ben de bu sayede okuyabildim" dedi.

'Yürüyüşümüz değişti'

Baksı Müzesi Yönetim Kurulu Üyesi Esra Ekmekçi'nin köylülerle sohbetinde kulak misafiri olduğum cümle de çok anlamlıydı. Hayvancılıkla geçinen Recep adındaki köylü, Esra Ekmekçi'ye, "Nüfus idaresine, elektrik idaresine gittiğimizde, Baksı deyince şöyle bir duruyorlar, bu müze yürüyüşümüzü değiştirdi" diyordu.

Ankara, Bayburt'taydı

Serginin açılışına geniş bir devlet protokolü katıldı. Maliye Bakanı Naci Ağbal, AK Parti İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır, AK Parti Bayburt Milletvekili Şahap Kavcıoğlu, Bayburt Valisi Ali Hamza Pehlivan, Bayburt Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Selçuk Coşkun, **Hüsamettin Koçan** ve eşi Oya Koçan ile kurdele keserek serginin açılışını gerçekleştirdi.

Açılıştaki duygulu anlar yaşandı. Bozkırın ortasındaki köy uluslararası üne sahip, müzesi "Avrupa Konseyi Müze Ödülü"nü almış bir sanatçı çıkardı. Komşu köyün sakinleri de, Bakan Naci Ağbal'ın hemşehrileri olmalarının gururu ile açılışı kaçırmadı. Köyün kadınları, çocuklarıyla müzenin bahçesi panayır yeri gibiydi.

Bir değer katma çabası

Bakan Ağbal'ın açılış konuşması büyük alkış aldı. Geleneksellik, modernite ve küreselleşmenin, hayatın zaman ve mekana yayılan sürecinde çok farklı boyutlarda insanı etkileyen olguları olduğunu söyledi. Zamana ve mekana hitap eden insanların bir taraftan bireysel mutluluğu yakalamaya çalışırken, bir taraftan da etrafına mutluluk yaymak istediğini belirten Ağbal, "Bu müzeyi, hocamın gayretini sadece kendi topraklarına bir müze yapmak olarak görmüyorum. Bölgede yaşayan insanları mutlu etmek, onlara değer katmak üzere bir çaba olarak görüyorum. O açıdan çok kıymetli" dedi.

Müzenin kurucusu Prof. Dr. Koçan ise modernizmin, üstten bakıp insanları çok geniş anlamda mutlu etmeyi planlayan bir öngörü olduğunu söyledi. Modernizmle

geçmişten beri sorunu olduğunu belirten Koçan, "Modernizm sizi kimliğinizle kabul etmek yerine, kendi tanımladığı biçimde kabul eden bir sistem. Onun için de modernizm biraz sanki bizi aldatmış gibi gözüküyor" dedi. Modernizm ve küreselleşme ikilisinin insanları evlerinden uzaklaştırdığını, herkesin tekrar eve dönebilmeyi ve kendi öyküsüne sahip çıkabilmeyi istediğini anlatan Koçan, sözlerini şöyle tamamladı:

"Onun için de galiba birileri bu duruma sessiz de olsa kafa tutmalı. **Baksı Müzesi**, aslında böyle küçük bir kafa tutmadır. Her şeyi merkeze taşıyan, kimliksizleştirerek araçsallaştıran bir sisteme karşı, 'Sizin tayin ettiğiniz kültürel coğrafyaya itirazım var. Doğduğum yere gidip orada yeni bir merkez oluşturacağım. Doğduğum topraklardaki insanlarla birlikte yeni bir enerji yaratacağız' demek istiyorum"

Müzenin asıl amacının, göç verilmemesi ve bulunulan yerde daha mutlu bir hayat üretilmesi olduğuna işaret eden Koçan, "İnsanları sadece burada tutmak yetmiyor. Buranın, üreterek mutluluğu yakalamak gibi çok temel bir meselesi var. O nedenle de kendi çocukluğuma, geçmişime, deneyimlerime, kalbimi öne çıkararak yeni bir yaklaşım sergiledim. Sergidekilerle 60 yıl önce burada inekleri otlatan Hüsamettin'e, 65 yıl önce orada babasını mezarlıkta bekleyen Hüsamettin'e ulaştım" dedi.